

АНАТОЛІЙ АВДІЄВСЬКИЙ

24 березня 2016 року на 83 році життя не стало Анатолія Тимофійовича Авдієвського, видатного українського диригента-хормейстера, педагога, організатора, суспільно-культурного діяча, Героя України, народного артиста України, лауреата Національної премії України ім. Шевченка, професора Київського національного педагогічного університету ім. М. Драгоманова, академіка, багатолітнього керівника славетного хору ім. Г. Верьовки, що підхопив батуту з рук самого метра, Григорія Гурійовича Верьовки, а загалом – одного з чільних митців сучасної України.

У прощальному слові можна було би просто перелічити низку інтерпретацій та фактів біографії Авдієвського, бо не лише його творчість, але й сама людина настільки харизматична і знакова в нашому суспільстві, що віддавна привертає увагу всіх, кому небайдужа українська пісня, наші традиції, наше духовне минуле, спроектоване в сучасне та майбутнє. Але цього, видається, замало, та й він сам, напевно, цього би собі не бажав. Тому в некролозі дозволю собі кілька історичних і етичних узагальнень, оскільки нам і нащадкам ще належить усвідомити, ким насправді був в українській культурі Анатолій Авдієвський.

Яскрава, неординарна особистість, сильний темпераментний таланти, Авдієвський випромінював ту надзвичайно сильну енергетику, яка притаманна лише творчим людям, без решти зануреним у матерію «свого мистецтва». Його інтерпретації могли захоплювати, дивувати, зачіпати за живе, змушували застановитись, пережити глибоке емоційне потрясіння, викликати протест, бажання дискутувати, але у всій цій розмаїтій палітрі вражень від хороших полотен, ним озвучених, не знаходилося місця лише двом відчуттям – байдужості і нудзі.

Його індивідуальний виконавський феномен і той особливий стиль, який він обрав для ушлявленого колективу – поєднання народної й академічної манери

співу – дивував, особливо професіоналів, але в тому і полягав його незвичайний талант, що він вмів ці наче непослудвані рівні інтерпретації зводити у єдиний феноменально цілісний і переконливий художній організм. В цьому була його не лише мистецька, але й суспільно-національна місія: під час численних концертів хору ім. Г. Верьовки за кордоном Авдієвському та співакам ще в радянські часи не раз доводилось виступати не лише «послами доброї волі», але й своїм мистецтвом переконувати у щонайвищій мистецькій вартості фольклорної спадщини бездержавного народу. Рецензії і огляди світової преси, які підтверджують, як українська пісня у виконанні ушавленого хору відкривала іншим державам і народам нашу націю як націю талановитих і духовно багатих людей, дотепер зберігаються в архівах музею хору.

Цей вільний і «незашорений», але водночас цілком переконливий і оригінальний підхід до української фольклорної спадщини демонстрував Анатолій Авдієвський протягом понад 60-річного свого професійного шляху, тому в кожному своєму творчому звершенні, в кожній інтерпретації він залишався глибоко національним митцем, а водночас тонко резонував на духовні імпульси нашого часу. І в цьому сенсі міг служити знаменитим підтвердженням надпотужного духовного потенціалу нації, який здатний проростати навіть в найбільш несприятливих умовах. Життєздатність і сила хороших шедеврів в його інтерпретації криється в таємниці «народної душі», «народного характеру», які тепер прийнято визначати стисло науковим філософським терміном «менталітет».

Переїняти і продовжити шляхетні традиції, які допомогли нашим предкам затримати свою національну ідентичність всупереч важким випробуванням, бездержавності, навіть фізичному нищенню, – надважливе завдання, з яким зумів впоратись геніальний диригент, і знайшов свою неповторну стежу у інтерпретаціях величезного пласту як народних, так і професійних артефактів національної музики.

Адже, щоби наблизитись до її суті, необхідно мати нестандартне мислення, котре дозволить підняти над об'ємним фактологічним багажем, і знайти ту золоту серцевину, яка творить сутність вікової пісенної традиції нації і її неповторну музичну культуру.

Та роль, яку відіграв в українській музичній культурі другої половини ХХ ст. хор ім. Г. Верьовки та особисто Анатолій Авдієвський, звісно, буде оцінена набагато пізніше, але нам, його сучасникам, варто хоча б намагатись збагнути і зафіксувати ті художні відкриття, якими славетний колектив і його талановитий керівник утверджували українську духовну сутність в своїй Батьківщині і перед світом.

Люба Кияновська

